

THE IMPORTANCE OF COMPUTER SKILLS IN THE LIFE OF THE OLD PEOPLE – Dobrinka Stoykova and Ivanka Yankova - Article, published in the research journal "PUBLISHER", XIII, 2011, N 1-2, p.35-37.

Abstract: It is important for the old people to have computer skills to be useful for their self and for the society. From 1.12.2010 until 30.07.2011 a pilot project lead by the Center of General Academic Continuing Education (ZAWiW) of Ulm University, Germany, was implemented. A team at the State University for Librarianship and Information Technologies decided to make presentations and demonstrations, showing the advantages of IT skills for searching for everyday information needed by the adults 50+ to solve some of their problems connected with communication, health and others. We made also a training for a group of old people how to search for the required information. We gave them also leaflets with useful practical information about health, what to do in a free time, what sport to play etc. In the leaflets we put also Internet addresses on these themes.

**ЗНАЧЕНИЕТО НА КОМПЮТЪРНИТЕ УМЕНИЯ В ЖИВОТА НА
ВЪЗРАСТНИТЕ ХОРА**

Доц. Добринка Стойкова и проф. Иванка Янкова

Темата за застаряването е призната за водещ приоритет в европейския дневен ред. Прогнозира се растяща продължителност на живота, съпроводена с продължаващ спад на раждаемостта в повечето европейски страни. Все повече се увеличава възрастта за пенсиониране. От друга страна възрастните хора са принудени да се справят с новите информационни технологии, за да живеят и работят пълноценно в информационното общество. Това е една от предпоставките за тяхното активно стареене, за да бъдат полезни както на себе си, така и на обществото.

Свое място в осъществяване на стратегията за активно стареене имат и университетите. Те притежават потенциал да предложат на възрастните граждани разнообразни възможности за пълноценно участие в живота чрез учене. В Германия от 1986 година университетите започват да обучават възрастни граждани. Сега 50 университета имат програми за подобно обучение. Сред тях е и Центъра за всеобщо научно продължаващо обучение (ZAWiW) към Университета в Улм, който от 1992 година два пъти годишно провежда академични седмици за възрастни. Идеята на тези академични седмици е да се съчетаят научното обучение с придобиване на нови компетенции и обмяната на опит, за да могат след това обучените да се чувстват пълноценни граждани. Тези академични дни са мост между науката и гражданското общество и са база за активизиране и включване в живота на обществото на много от възрастните хора в региона на Ulm.

От 1.12.2010 до 30.07.2011 под ръководството на Центъра за всеобщо научно продължаващо обучение (ZAWiW) към Университета в Улм се осъществи пилотния проект DASUN – Дунавски университети за

възрастни. В него взеха участие 4 различни университета, заедно с неправителствени организации (NGOs) от 3 Дунавски страни (България, Румъния и Сърбия). Всеки един от университетите има за задача да развие своя собствена идея за провеждане на академични дни за възрастни хора като мост между университетите и гражданското общество. Създадената концепция се изпробва и оценява от гледна точка на по-нататъшното ѝ развитие и прилагане в практиката. Извърши се обмен на мнения между партньорите чрез видеоконференции и срещи за оценка на постигнатото. Накрая тези мнения се обобщават съвместно и се документират, за да са основа за по-нататъшна работа.

Предпоставка за успешното изпълнение на проекта е съвместната работа на всеки от университетите с една неправителствена организация, която да осигури присъствието на целевата група в обучението. УниБИТ в София участва в проекта съвместно с Асоциацията на университетските библиотеки (АУБ). В Сърбия Факултетът по философия към Белградския университет участва съвместно със Сдружението „Университети за третата възраст“. В Румъния Университетът на Крайова си сътрудничи с Института за обучение за възрастни както и с културното обединение *Asociația Culturală „С. Brâncuși”*, Craiova. В Русе Университетът „Ангел Кънчев” работи със Съюза на пенсионерите, секция Русе. От казаното до тук става ясно, че единствено участниците от България нямат специална институция за обучение на възрастни 50+.

Още в началото на работата на нашия екип в проекта ние решихме да докажем, че новите информационни технологии могат да бъдат използвани като мост между университета и представители на гражданското общество на възраст 50+. За да създадем работеща концепция за обучението на целевата група ние използвахме метода на мозъчната атака. По този начин направихме предположения за потребностите и за интересите на възрастните хора за обучение. След това съставихме анкетна карта и направихме социологическо проучване сред 140 респонденти. Анкетирани бяха лица на възраст от 50 до 90 години, от различни професии и ниво на образование.

Един от важните въпроси, който изяснихме беше за нивото на компютърните умения на респондентите и дали те са заинтересовани от подобряването им. Оказа се, че по-голяма част от работещите лица имат добри компютърни умения, но независимо от това желаят да участват в курсове за напреднали. При пенсионерите преобладават началните компютърни умения, като част от тях не желаят да се обучават. Друга важна задача беше изясняването на желаните от респондентите форми, теми и продължителност на обучението. По отношение на формата най-голям интерес беше проявен към лекциите и към практическото обучение. Предпочетени бяха кратки по продължителност занятия. Най-много желаниа имаше по темите: “как да намерим информация за здравословен начин на живот”; “какво да правим през свободното си време” ”къде да търсим информация за болести и за лечението им” и “получаване на информация за българското и за чуждото културно-историческо

наследство”. Отговорите на поставените от нас в анкетата въпроси ни помогна при организирането на един Академичен ден за обучение на възрастни 50+ в УниБИТ.

Преди провеждането му ние решихме да издирим полезна практична информация по интересуващите респондентите теми, която впоследствие да им предоставим под формата на листовки. За да изясним кои са най-интересните и полезни за възрастните проблеми помолихме студентите от специалност „Библиотечен мениджмънт” и от „Библиотекознание и библиография” да попитат своите близки /родители или баби/ и въз основа на това да издирят информация, като използват различни сайтове и/или електронни книжарници. След това от представените ни от студентите материали избрахме 22 различни теми, които бяха допълнително обработени и оформени като листовки. Наложих се първоначалната информация съществено да се съкрати, да се систематизира и да се посочват не само заглавията на книги, а и интернет адреси, необходими за последващо търсене на сведения по всяка от темите.

Изготвена беше концепция за провеждане на Академичен ден. Решено беше да има две лекции, три кратки презентации и практически занятия, по време на които да се помогне на всеки участник да търси и намери в интернет интересуващата го информация.

Академичният ден се проведе в УниБИТ на 8 юни 2011 г. от 9.30 до 17.00 часа. Сутринта бяха изнесени две лекции. Първата от тях беше на тема: “Траките и вярата им в безсмъртието”. По време на втората лекция „Характерни болести на хора 50+. Профилактика и възможности за лечение” беше изяснена връзката между здравословното хранене и здравето. Всички участници получиха листовки с уебадреси, необходими им за издирване на информация за културно-историческото наследство, както и на такава със здравен характер.

В следобедната сесия бяха направени няколко кратки презентации, следвани от практически занятия. Представени бяха следните теми – „Ролята на движението и на музиката за здравето”; „Как да научим повече за българското културно-историческо наследство”; и „Как да общуваме пълноценно във века на информационните технологии”. На всички присъстващи бяха раздадени подготвените с полезна и практична информация листовки по теми, интересуващи участниците. След презентациите обучаемите бяха разпределени по компютърни зали. На всеки беше осигурен отделен компютър и лице от екипа, което да помага при провеждане на практическите занятия. Част от присъстващите търсеха информация в Интернет. Други се учеха как да използват Skype, как да изпратят e-mail, как да общуват чрез face book.

Накрая участниците попълниха карта за обратна връзка. Преобладаваща част от обучаемите споделят, че харесват всички лекции и презентации /70, 7%/. Специален интерес е показан и към практическите упражнения. Най-голям процент положителни отговори получихме за организацията. Нещо повече – 94% от присъстващите изразяват желание да присъстват на бъдещи академични дни.

Надяваме се, че в резултат от обучението ще се подобри комуникацията между възрастните хора. Надяваме се още, че сега обучаваните лица ще са по-уверени когато търсят необходимата им информация в Интернет. В това ние виждаме ползата от обучаването на възрастни 50+ в университета. Друга интересна възможност е организирането на специализирани екскурзии, по време на които да се показват и обясняват нови обекти на българското културно-историческо наследство. Надяваме съвместната ни работа с университета в Улм и с университетите на други Дунавски страни да продължи.

<http://www.uni-ulm.de/uni/fak/zawiw/akademie/de> - уебсайт на Центъра за всеобщо научно продължаващо обучение (ZAWiW) към университета в Улм.